

Hvad er da et menneske?

Nytårsdag 1.1.2012. Salmer: 664, 667, 666, 31.
Prædiken i Århus og Løsning menigheder. LGJ.

Matthæus 6,5-13

Og når I beder, må I ikke være som hyklerne, der ynder at stå og bede i synagoger og på gadehjørner for at vise sig for mennesker. Sandelig siger jeg jer: De har fået deres løn. Men når du vil bede, så gå ind i dit kammer og luk din dør og bed til din fader, som er i det skjulte. Og din fader, som ser i det skjulte, skal lønne dig. Når I beder, så lad ikke munden løbe, som hedningerne gør, fordi de tror, at de bønføres for deres mange ord. Dem må I ikke ligne. Jeres fader ved, hvad I trænger til, endnu før I beder ham om det. Derfor skal I bede således: Vor Fader, du som er i himlene! Helliget blive dit navn, komme dit rige, ske din vilje som i himlen således også på jorden; giv os i dag vort daglige brød, og forlad os vor skyld, som også vi forlader vore skyldnere, og led os ikke ind i fristelse, men fri os fra det onde. For dit er Riget og magten og æren i evighed!

Når vi beder, handler det om to personer, om os og om Gud. Og det er handler hele bibelen om: Om Gud og mennesket. Bibelen er givet os, for at vi må lære Gud at kende, men også for at vi må lære os selv at kende. For hvad er da et menneske, at Gud tager sig af det. Og hvem er da Gud, som tager sig af et menneske? - På nytårsdag fortæller Jesus os om bønner. Og samtidig fortæller han, hvem vi er, og hvem Gud er.

I. Hvad er da et menneske?

Hvor finder vi svaret? Der er to muligheder. Enten når vi er sammen med andre mennesker. Eller når vi er sammen med Gud.

a) I andre menneskers øjne

Jesus advarer os mod at vi forsøger at tage os godt ud i andres øjne: *Og når I beder, må I ikke være som hyklerne, der ynder at stå og bede i synagoger og på gadehjørner for at vise sig for mennesker.* - Det betyder jo meget for os, hvad andre mener om os. Vi betyder jo meget for hinanden. Men vi skal ikke bygge vores liv og eksistens på, hvad andre ser at vi gør og foretager os. Det er at hente vores værdi ud fra os selv og vore gerninger. Det er at bygge vores liv på, hvad vi magtede i året, der gik, og hvad vi opnåede med eksamen, arbejde, i familie og gennem vore investeringer. Og hvor er det skrøbeligt og usikkert. Og så kan det til og med være udtryk for hykleri, nemlig når vi viser vore såkaldt "gode sider", men tier med det andet.

For er vi nu også det, vi viste frem for andre i 2011? Var vi ikke også så meget andet? Som kristne var og er vi ved dåben og troen Guds kære børn. Og det er vi helt uafhængigt af, hvad vi gjorde, og hvad vi kan udrette i det nye år, og hvad andre så hos os – eller ikke så.

b) I det skjulte hos vores Fader

Jesus siger: *Når du vil bede, så gå ind i dit kammer og luk din dør og bed til din fader, som er i det skjulte. Og din fader, som ser i det skjulte, skal lønne dig.* Det er her, vi lærer, hvad vi egentlig er: i det skjulte, når vi er alene med Gud, vor Fader. Når det er ham og dig. Jer to. Du er, hvad du er, når ingen andre ser dig end Gud, Gud, den evige og almægtige, som er din Far. - David spørger i Salme

8: *Hvad er et menneske, at du husker på det? Og Jesus svarer, når han siger: Når I beder, så lad ikke munden løbe, som hedningerne gør, fordi de tror, at de bønføres for deres mange ord. Dem må I ikke ligne. Jeres fader ved, hvad I trænger til, endnu før I beder ham om det.*

Hvad er vi? Ved troen på Jesus er vi Guds børn. OG han ved, hvad vi trænger til. Og han hører vores bøn af én eneste grund: Fordi han ved, hvad vi trænger til, og fordi han elsker os. Ligesom vi ikke skal bygge på, hvad andre mennesker synes om vores åndelighed, sådan skal vi heller ikke bygge på, om Gud synes, at vi gør det godt, når vi beder til ham. For han ved, hvad vi trænger til, før vi beder. OG han bønfører os ikke på grund af vore mange og flotte ord. Derfor skal vi ikke bygge på, hvor godt det lykkes med vores fromhed, vore bønner og vor kristendom. *Vores fader ved, hvad vi trænger til, endnu før vi beder ham om det.* Det skal hjælpe os til at gå ind i kirkerummet og bede-rummet, ind i Guds nærhed – med frimodighed.

Heller ikke overfor Gud er vi det, vi er, på grund af det, vi gør, men på grund af, hvad han har gjort for os som vores skaber og frelser. Han ved, hvad vi trænger til, før vi beder. - Logikken siger, at så behøver vi ikke at bede. Men Jesus taler ikke om matematik eller filosofi, men om en far og denne fars børn. Og børn undlader ikke at bede, hvis deres far ved, hvad de vil bede om. De beder kun med desto større frimodighed, hvis de ved, at Faderen kender deres behov og elsker dem.

Sådan sætter Jesus os i gang, når han nu lærer os at bede.

II. Hvem er da Gud, han husker på os?

Indledningen til FADERVOR og første del fortæller os det: *Fadervor, du som er i himlene. Helliget blive dit navn, komme dit rige. Ske din vilje som i himlen, således også på jorden.* Gud er i himlene. Og han ser i det skjulte. Han er den usynlige og evige og almægtige skaber. Men da er det jo ikke indlysende godt, at Gud husker på os og kender os. Vi står jo til regnskab overfor ham. Men jo! Det er indlysende godt ved troen på Jesus Kristus. For i Jesus kommer det til udtryk, at Gud ved, hvad vi trænger til: Han gav os Jesus som frelser og stedfortræder, for ved ham at frelse os. Ved Jesus er Gud "Fader vor".

1. bøn: Helliget blive dit navn! Hvem er du, Gud? Åbenbar dig for mig! Lad mig kende dit navn bedre i det nye år. Derfor beder vi: "Helliget blive dit navn!" Og vi lærer Guds at kende, når han giver os sin Hellige Ånd, så vi tror hans ord, tror ham og får år tillid til ham. - Gud Søn blev menneske. Og han fik navnet Jesus, da han blev omskåret. Det er det navn, vi må lære at kende bedre og bedre. Kende Jesus. Kende hans ord og liv. Kende hans kærlighed og frelse. Profeten Esajas siger: *Vor genløser hed du fra Evighed.* ... Det blev åbenbart, da Gud blev menneske. Det giver os tro. Og denne tro frier os fra slaveri og afgudsdyrkelse til at tro på ham.

2. bøn: Komme dit rige! Gud regerer på jorden! Salme 8 siger det sådan: *Herre, vor Herre! Hvor herligt er dit navn over hele jorden, du som har bredt din pragt ud på himlen (Sl 8,2).* Gud regerer overalt i sin magt i skaberværket. Og han regerer i sin nåde ved evangeliet. Nådens og tilgivelsens og frelsens rige, det kom Jesus med. Guds rige er kommet nær. Han sagde samtidig: "Omvend jer og tro evangeliet, for Guds rige er kommet nær!" Når vi beder: "Komme dit rige!", da beder vi også Gud om at give os omvendelse og tro. Og det vil Gud give os. For sådan er Gud! Han vil have fællesskab med os gennem sin frelse. Og han vil tage os ind i sit herlighedsrige, når Kristus kommer anden gang.

3. bøn: Ske din vilje! Gud vil noget! Hans vilje sker i Himlen. Vi ønsker, at den også sker i vores verden. Men der er også meget ondt. Vi beder om, at Gud vil forhindre det onde i os og omkring os og i verden. Hvordan? Som dommer? Ja. Men også som frelser. Både som frelser og dommer. Derfor går Gud sådan til værks, at han sender sin søn som Frelser og siden som dommer. Sådan Gud udfolder Gud sin vilje i verden. Gennem sin søn, som han sendte, og gennem sin menighed, som forkynder hans vilje. Til frelse - før dommen.

Anden del af Fadervor uddyber og svarer udførligt på spørgsmålet, hvad et menneske er, siden Gud tager sig af det.

4. bøn: Giv os i dag vort daglige brød. Denne bøn fortæller, at vi er skabninger der behøver, at faderen sørger for os. Det er, hvad vi er. *Giv os dagligt brød.* Alle vore planer og alt arbejde, og også vores helbred rummes i denne bøn. Det er beskedent sagt. Men tilstrækkeligt. Derfor burde det også være nok for os, hvis Gud kun gav os dagligt brød. Men vi får ofte meget mere. Hvorfor? For at vi kan dele med andre. For vi beder ”giv OS”. Vi er søskende. Vi er hinandens medmennesker. Det hører med til at være menneske. Vore nærmeste hører med, søskende, forældre, børn, venner, menighed – ja, vores næste. Vi har et kald til at bede for hinanden og sørge for hinanden med de gaver, Gud giver os.

5. bøn: Forlad os vor skyld! *Hvad er da et menneske?* Skyldigt. Skylden er også et kendetegn. Vi kan føle det i samvittigheden. Men vi kender ikke os selv godt nok. Skyld kan være omfattende, uden at vi erkender det. Og nogle gange vil vi ikke indrømme det. Det er ikke til at bære. Men Jesus hjælper os til at være, hvad vi er: skyldige hos Gud. For Gud vil jo tilgive os. Han siger jo, at vi skal bede om tilgivelse. ”Tilgiv os, Gud!” Og han tilgiver. Så er vi ikke længere skyldige, men tilgivet! Tilgivet! Og da kan vi være, hvad vi er, uden at ødelægge hinanden. For Jesus hjælper os til at føje til: ... *som vi også forlader vore skyldnere.* Lad os tilgive hinanden med den tilgivelse, vi har fået af Gud. Det er nødvendigt, for at vi kan blive sammen og havde det godt sammen.

6. bøn: Led os ikke ind i fristelse! Denne bøn siger noget om, at vi mennesker er svage. Ellers var det ikke nødvendigt at bede om hjælp i fristelsen. Vi ved om drifter og begær, som kan være falske og føre os i forkerte regninger. Og hvad er da et menneske? Det er svagt! Vi lever med risikoen for at falde og falde fra. Vi farer let vild. Led os ikke ind i fristelse. Hjælp os imod fristelse, kære Far.

7. bøn: Fri os fra det onde! Vi beder også denne bøn, fordi vi erkender, at vi er svage. Gud, tag dig af os! Fri os fra det onde! Vi lever i en ond verden. Ondskab er ikke noget, vi mestrer og magter. Når vi møder det onde og den Onde, skal vi ikke tænke, at vi klarer det. Men vi skal i stedet bede Gud om at klare det for os. I Salme 8 fortæller David, at Gud overvinder sine modstandere gennem de små og spæde – gennem deres lovsang og tillid til Gud. - Det er også vores sejr. Troen på Gud er vor sejr. Ved troen på Gud har vi sejret over den Onde.

Så lærer Jesus os på nytårsdag, at undres over, at Gud tager sig af mennesket! Han har jog givet os lov at bede Fadervor. Og hvad skal vi sige til det? David priser Gud for det og siger: *Herre, vor Herre! Hvor herligt er dit navn over hele jorden, du som har bredt din pragt ud på himlen. (Sl 8,2)*

Og i Fadervor slutter vi også vores bøn i lov og pris. *For dit er riget, magten, æren i evighed.* Det gør os trygge, at vi har en far, som regerer over os, som har al magt, og som tilkommer al ære i al evighed. Det gælder også alle de dage, Gud giver os i 2012. Lad os bede Fadervor hver dag og sige Amen til denne bøn. Amen.

Nytårsbøn

Treenige Gud! Ved din nåde slutter og begynder vi nu igen et år som dine børn og pilgrimme. Dine velgerninger imod os har været utallige, selvom vi har fortjent din vrede. I din hellige menighed har du bevaret dit hellige ord og dine dyrebare sakramenter. I det timelige har du velsignet og sørget for os med alt godt til legeme og sjæl.

Herre! Ved det gamle års slutning ofrer vi dig vore fattige hjerters taksigelse og priser din barmhjertighed. Kære Fader! Tilregn os ikke vore synder, men tilgiv os i nåde! - Jesus, trofaste Frelser! Udslet for din fortjenestes skyld vore overtrædelser! Gud Helligånd! Forny os i det indre menneske, så vi ikke tager gamle synder med ind i det nye år.

Lad din nåde være ny over os hver morgen. Bevar dit rene og sande ord hos os som vort hjertes trøst. Oplys vore lærere og prædikanter og velsign deres hellige arbejde.

Gode Gud! Velsign dem, der leder og styrer. Og frem de beslutninger, der er efter dine bud. Velsign dem, der er forældre og har ansvar for andre. Giv styrke og lykke til enhvers arbejde. Opfyld vore sjæle med sand gudsfrygt, og giv din Ånds fred i vore hjerter. Frels din kirke fra vildfarelser. Bevar vort folk fra krig og ulykke. Hjælp de undertrykte, mæt de sultende, befri de uskyldigt fangne, plej de syge, forbarm dig over enker og faderløse. Før de døende fra døden til livet.

Herre! Lær os at handle efter din vilje. Ræk os din hånd, når vi falder. Bliver vi trætte i vort kald, da styrk os med himmelsk liv og kraft. Red os i nød og fare. Vær vor læge i sygdom og svaghed. Og skal vi skilles fra dette liv i det nye år, da lad os kunne anbefale vor sjæl i dine hænder.

Herre! Vær os nådig. Bønhør os for Jesu Kristi skyld!

Den evangelisk-lutherske Frikirke. Lagt på www.vivit.dk 03.01.2012